

toimittanut Harri Röpötti

Uudenmaan taidetoimikunta on valinnut Katja Tukiainen lasten- ja nuortenkulttuurin läänintaiteilijaksi. Toimikausi alkaa ensi lokakuussa ja on kaksivuotinen. Tukiainen aikoo kehittää sarjakuvan käyttöä kouluissa. Hän aikoo panna nostaa sekä opettajiin että oppilaisiin. Lapsille ja nuorille Tukiainen järjestää sarjakuvakilpailun ja opettajia hän kouluttaa antamaan asiantuntevaa sarjakuvaopetusta. Tukiainen on myös Pauli Kallion käsikirjoittaman Kramppien ja nyrjähdysten kolmas piirtäjä Sami Toivosen jälkeen. Suomen Kuvalehden hylättyä sarjan, tyhmyyksissään se on löytänyt kodin ainakin kesäksi Helsingin Sanomien Nyt-liitteestä peräti värillisenä.

Merja Heikkinen ja Auli Arjala ovat kirjoittaneet taideteollisuuden ja sarjakuvan ammattilaisten työtilannetta ja kansainvälistä toimintaa Taiteen keskustoimikunnan laskuun. Heikkinenhän on vastannut mallikkaasti kaikista aiemmistakin kulttuurihallinnon sarjakuvialan selvityksistä. Selvityksen yhteenvedossa korostetaan sarjakuvataiteilijoiden yhä kasvavaa taiteellisuutta ja aktiivisuutta muun muassa ulkomaille suuntautumisessa.

Kemin sarjakuvakilpailu järjestettiin tänä vuonna ensimmäistä kertaa pohjoismaisena. Vaikka tietoa oli levitetty lähinnä puskaradiossa, muista Pohjoismaista tuli osallistujia kohtalaisesti. Novellikilpailun taso oli hyvä. Sen neljä ensimmäistä palkittua olivat erittäin tasalaituisia. Ykköspalkinto annettiin Jenni Ropen Liftarille, toinen sija ruotsalaisen Knut Larssonin Den sista serienille, kolmas tanskalaisen Jorgen Hoghin Rumakademietille ja neljäs Hans Nissenin ja Sami Vähähon Suudelmalle. Vielä palkittiin viidentenä Kimmo Taskisen Ihminen älä lannistu, joka perustui Veikko Huovisen novelliin, ja kuudentena Karri Laitisen ja Panu Tyhtilän

Knut Larssonin Den sista serie on tyylikästä jälkeä.

messa Sarjakuvantekijät-yhdistys on levittänyt sanaa hankkeesta.

Christopher Lambert ei taida sittenkään päästä esittämään Corto Maltesea valkokankailla. Huhujen mukaan kamottavalta kuulostava elokuvaprojekti on haudattu.

Välitunti. Strippisarjan ensimmäinen palkinto meni Jussi Kaakisen Hajottajille, toinen Jyrki Heikkisen Sisäiselle äänelle ja kolmas ruotsalaisen Angela Sperandion sarjalle Stycka flickan och molnen.

Sarjakuvantekijät-yhdistys jakoi Kemin sarjakuvapäivillä ensimmäistä kertaa Vuoden sarjakuvateko -palkintonsa. Sen sai Petri Hiltunen Suomen Kuvalehdessä ja 7 sanomalehdessä ilmestyvästä Väinämöisen paluu -sarjasta.

Sarjakuvakäsikirjoittaja Pauli Kallio on tehnyt uuden aluevaltauksen ja ryhtynyt elokuvakäsikirjoittajaksi. Kulttuurivuoden Helsinki -hankkeeseen kuuluvan Viimeinen kesäpäivä -lyhärin ohjaa itse Markku Pölönen.

Matti Hagelbergin uran kansainvälistyminen sen kun jatkuu. Viimeksi hän on päässyt esiin amerikkalaisessa taidesarjakuva-antologia Blabissa. Sen 10. numerossa on sarja Baby Universes of Apocalypse. Se näyttää oikein edustavalta muun muassa Peter Kuperin, Richard Salan ja Chris Waren töiden seassa.

Ranskalainen L'Association-kustantamo kokoaa vuodeksi 2000 sanattomista sarjakuvista 2000-sivuisen antologian, jonka tarkoitus on esitellä sarjakuvaa elävänä taiteena maailmanlaajuisesti. 3-15-sivuisen sarjojen teemaksi suositellaan päättyvää vuosisataa miltä tahansa kantilta. Laajudestaan huolimatta sekään ei ole täysin pakollinen aihe. Mukaan on tarkoitus ottaa sekä tunnettuja että tuntemattomia tekijöitä. Suo-

Quebeciläinen yhtiö Public Technologies Multimedia on solminut sopimuksen sarjakuvasankareihin perustuvien cd-romien tekemisestä. Viihdettä ja opetusta yhdistelevissä rompuissa ovat mukana Euroopan suosituimmat sarjakuvasankarit Asterix, Tintti, Lucky Luke ja Strumffit. PTM aikoo julkaista 5-10 romppua vuodessa ja odottaa myyvänään tänä vuonna kaikkiaan miljoona romppua yli 200 nimikkeen valikoimansa viidellä kielellä ja 30 maassa.

Yksi viime vuoden sarjakuvafestivaalien kanadalaisvieraista, Chester Brown, on aloittanut uuden lehden. Louis Rielissä Brown uudistaa tematiikkaansa. Suunnilleen kymmenosaiseksi tarkoitettu sarja kertoo mukaelman tositarinasta 1800-luvulta. Päähenkilö Riel oli kiistely hahmo Kanadan poliittisessa historiassa.

Jeff Smith on saanut valmiiksi käsikirjoituksen Luupäätanimaatiocokuvaan, jonka Nickelodeon- ja Paramount-yhtiöt tuottavat. Käsikirjoitus noudattelee kolmen ensimmäisen albumin tarinaa. Smith toimii myös ohjaajana ja tuottajana. Tuotannon pitäisi alkaa tänä kesänä, mikä

Maailman Sarjakuvat ry. on aktiivinen. Leif Packalen kirjoitti Journal of Comic Artin sarjakuvasta kehitysyhteistyössä ja aiheesta on juuri ilmestynyt kirja (kts. Tavo Fatulan haastattelu toisaalla lehdessä.)

merkinnee, että Smith pitää taukoa sarjakuvan tekemisessä. Lopullisesti hän ei kuitenkaan aio hylätä Luupäiden alkuperäistä versiota.

Yhdysvalloissa on alkanut ilmestyä uusi akateeminen lehti sarjakuvista. The International Journal of Comic Artia toimittaa professori John A. Lent, joka on tuttu myös Comics Journalin sivuilta. Lehden ensimmäisen numeron kirjoittajia ovat muun muassa alan huippututkija Joseph Witek ja muuan Leif Packalen, joka kirjoittaa sarjakuvien käytöstö Afrikan kehitysyhteistyössä. Lent on erikoistunut myös aasialaiseen elokuvaan ja kuluvan vuoden lopulla pitäisi ilmestyä myös hänen kirjansa aasialaisesta animaatiosta.

Trina Robbins on kirjoittanut uuden, jo toisen, naissarjakuvahistoriikin. Toisin kuin edellinen, A Century of Women Cartoonists, uutuu From Girls to Grrrlz ei käsittele pelkästään naisten tekemiä sarjakuvia, vaan pikemmin naisille tehtyjä tai naisia viehättäviä sarjakuvia, jotka ovat olleet usein miesten piirtämiä. Robbins huomauttaa kirjansa alkusivuilla, että ennen vanhaan tytöt lukivat enemmän sarjakuvia kuin pojat.

Monien vaikeuksien jälkeen vaikuttaa lopulta siltä, että amerikkalainen laulukustantamo Kitchen Sink on kuopattu. Enimmät firman parhaista taitelijoista ja julkaisuista ovat löytäneet uuden kodin toisaalta, useimmat Fantagraphicsilta.

The Comics Journal -lehden toimituskunta on äänestänyt vuosisadan sata parasta englanninkielistä sarjakuvaa. Parhaaksi valittiin George Herrimanin Crazy Kat, toiseksi Charles Schulzin Te-

navat, kolmanneksi Walt Kellyn Pogo, neljänneksi Art Spiegelmanin Maus ja viidenneksi Winsor McCayn Pikku Nemo. Ensimmäinen varsinainen yllätyks löytyy 9. sijalta, joka meni Justin Greenin Binky Brown -underground-sarjalle. Listalle äänestettiin nimenomaan sarjoja, ei taiteilijoita. Niinpä esimerkiksi Carl Barksin Akut löytyvät 7. sijalta ja Roopet 20. Mukaan on otettu myös pilapiirtäjiä, joista ylimmä (sijalle 21.) sijoittui New Yorkeriin piirtänyt Peter Arno.

Harvey-palkinnot on taas jaettu. Alan Moore sai parhaan käsikirjoittajan pystin Helvetistä- ja Supreme-sarjoistaan. Jaime Hernandez valittiin parhaaksi piirtäjäksi Penny Century -lehestään, jonka kolmas numero valittiin parhaaksi yksittäiseksi lehdeksi. Luupäiden Jeff Smith oli paras huumoripiirtäjä ja Black Holen Charles Burns paras tussaaja. Chris Ware Acme valittiin jälleen ulkoasultaan hienoimmaksi. Comics Journal oli taas sisällöltään paras sarjakuvaa käsittelevä julkaisu. Useiden eri taiteilijoiden voimin tehty uustulkinta Spiritistä on paras uusi sarja. Kyle Bakerin You Are Here oli paras uusi graafinen romaani ja Dave McKeanin Cages paras vanhoista koottu. Paras kotimainen uusintajulkaisu oli Jack Colen Plastic Man -kokoelma ja paras käänösalbumi Vittorio Giardinon kolmas A Jew in Communist Prague. Ja niin edelleen.

Viikatemies on ollut ahkerana Yhdysvalloissa. Jo EC:lle piirtänyt ja monia DC:n supersankarilehtiä toimittanut Joe Orlando kuoli viime joulukuussa 71-vuotiaana. Mustanaamion isä, käsikirjoittaja Lee Falk, kuoli puolestaan maaliskuussa ilmeisesti 87-vuotiaana. Keväällä kuoli myös Philip "Tex" Blaisdell, joka ei ole yhtä tunnettu kuin edelliset. 79-vuotiaaksi ehtinyt Blaisdell avusti muun muassa strippisarjojen Little Orphan Annie, Kippari-Kalle ja Prinssi Rohkka käsikirjoittamisessa. Hänet on palkittu myös Reubenilla poliittisista pilapiirroksistaan.

Japanin parlamentin alahuone hyväksyi toukokuussa lain, joka kieltää lapsipornon tuottamisen, levittämisen ja myynnin. Sananvapauten vedoten se ei kuitenkaan koske lapsipornoa kuvaavia painotuotteita eikä siis myöskään sarjakuvia. Varsinkin sarjakuvahan on Japanissa valtava teol-

lisuuden ala, jota ei ilmeisesti haluttu haitata. Kansainvälisen painostuksen tuloksena syntynyt laki onkin suunnattu lähinnä videoita ja internetiä vastaan.

Animatio uutisia

Pohjoismaisten ja balttilaisten animaatiotapahtuma Nordic Light järjestetään pitkästä ajasta Suomessa. Tapahtuman järjestysnumero on jo 14, paikka Hanko ja aika 27-28. 8. Osallistumismaku 600mk kattaa majoituksen, ateriat ja ohjelmiston. Seminaarinn, työpajojen, näyttelyiden ja itse elokuvacsitysten päälle on luvassa kokkibileet. Tarkoitus on antaa yleensä erillään työskenteleville animaattoreille tilaisuus tavata toisiaan ja keskustella työstään. Myös muut kuin alan ammattilaiset ovat tervetulleita. Tapahtumaan hankitaan vieraaksi jokin kansainvälinen kuuluisuus, joka saattaa olla myös animaatiota tehnyt sarjakuvataiteilija. Nordic Lightin pääjärjestäjä on animaattoreiden Animaatioklinikka-yhdistys. Lisätietoja voi kysellä klinikkan puheenjohtajalta Antonia Ringbomilta (puh. 019-248 3962) tai Hangon festivaalitoimistosta (puh. 019-220 5272).

Euroopan Isolin animaatiofestivaali pidettiin taas kesäkuun alussa Annecyssa, Ranskassa. Pääkilpailun eli lyhytelokuvien sarjan voitti kanadalaisen Wendy Tilbyn ja Amanda Forbisin ohjaama When the Day Breaks. Sama elokuva sai myös kansainvälisen elokuvakriitikojen liiton Fiprescin tuomariston palkinnon. Kakkossija, Tuomariston erikoispalkinto annettiin venäläisen Konstantin Bronzitin lyhärille A Bout du monde (Maailman ääriellä), joka on tehty Ranskassa Polimage-studion vierailevien taiteilijoiden ohjelmassa. Festarin

edesmenneen johtajan mukaan nimetty Jean-Luc Xiberras -palkinto parhaalle esikoistyölle annettiin venäläiselle Alexei Antonoville Chudovische-lyhäristä. Parhaan pitkän animaation palkinnon sai ranskalaisen Michel Ocelotin Kirikou et la sorciere (Kirikou ja noita). Lisäksi jaettiin iso liuta muita palkintoja lyhytsarjan ohella tv-animaatioille ja tilaustöille. Festivaalin erikoisohjelmiston pääteema oli tänä vuonna Japani, josta nähtiin jopa äärimmäisen harvinaisia mykkänäytteitä.

Blueberry siirtyy elokuvaksi?

Jean Giraudin alias Moebiuksen Blueberry-lännensarjakuvasta suunnitellaan elokuvaa. Giraud tekee parhaillaan leffan käsikirjoitusta. Ohjaajaksi kaavailaan Jan Kounenia, joka tunnetaan mainion toimintapätjän Dobermannin ohjaajana.

Disney-yhtiö on määrätty maksamaan 8 530 015 euron korvaukset, koska se ei ole pystynyt hyödyntämään ranskalaisesta Marsupilami-hahmoa lupaustensa mukaan. Disney osti Marsupilamin oikeudet vuonna 1990. Studio ei ole tuottanut hahmosta lupaamia 13 animaatiopuolipitkää piirroselokuvaa eikä ryhtynyt lupaamaansa tv-promootio-kampanjaan. Myös Marsupilamin tuotot ovat jääneet alle lupausten.

Eurooppalaisten sarjakuvahahmojen animointi jatkuu vilkkaana. Nyt uusi ranskalainen Xilam-studio on tehnyt sopimuksen 52 uuden puolituntisen Lucky Luke -sarjan osan tuottamisesta. Sarjakuvan piirtäjä Morris valvoo projektia ja studio on luvannut parantaa laatua edellisistä yrittäjistä. Projektin budjetti on 15 720 411 euroa. ■

When the Day Breaks.